

Tuletõrje Teated



Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Varandused ja väärtused ei tekki üle öö, vaid nende soetamine nõuab aastaid ja aastakümneid. Just see asjaolu kohustab varanduste omanikke neid ootamata õnnetuste vastu kindlustama.

Seda toimetate kõige soodsamatel tingimistel

Eesti omavalitsuste kinnitusseltsis

„OMA”

kus igasugu liikumata ja liikuva varanduse kinnitusi

tuleõnnetuste vastu

igasuguses väärtuses kindla vastutuse all teostatakse.

Kinnitusele antud riisikod kinnitatakse edasi suuremates väljamaa seltsides.

Kinnitusseltsi, kui omavalitsuste ettevõtte tegevusest saadud tulu läheb omavalitsuste kaudu rahvale tagasi.

Seltsi juhatus Tartus, Riia t. 41, omas majas, kõnetr. 3-44 ja 5-62.

Peaagentuur: Tallinn, Harju tänav 48, kõnetraat 18-58.

Agendid kõigil pool.

Agendid kõigil pool.

Hüdropuldid

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Tuletõrjed, kandke hoolt et igas külas, igas talus, igas majas oleks hüdropult.

Tuletõrje Liidu laos on neid igal ajal saada.

Hinnad:

Kr. 35.— kuni kr. 40.—

TULETÖRJJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 1/29 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaile, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hind (krooni).

| | 1 lhk. | 1/2 lhk. | 1/4 lhk. | 1/8 lhk. |
|----------------------------------|--------|----------|----------|----------|
| Kaane väliskülg ja teksti keskel | 45 | 23 | 12 | 6 |
| Kaane sisekülgedel | 37 | 19 | 10 | 5 |
| Teksti järele . . . | 30 | 15 | 8 | 4 |

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5%
6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 8 (67).

AUGUST 1930.

8. aastakäik.

Sisu:

Võitlus tulekahju põhjuste vastu. — Tulekahju põhjused v aja kiiresti kindlaks teha
Kaitske lapsi. — Autogaraashidest. — Võitlus tulesüütajate vastu. jne.

Võitlus tulekahju põhjuste vastu.

Neil päivil — 23. augustil — algab tulekaitsenädal. Sel puhul hüüavad kõik Eesti tuletõrjujad kogu rahvast üles võitlusele tulekahju põhjuste vastu. Tuli teeb liig rasket kahju meie rahva majandusele. Meie kehva rahva kohta on 3,2 miljon krooni liig suur summa ja seda on tuli ühe aastaga hävitanud. Sellele lisaks veel mitmed inimesed, kes pidid kannatama piinarikast tulesurma. Hävitatud varandus lööb meie rahva varandusele raskeid haavu ja enneaegselt, hirmsas tulesurmas hävinenud inimesid ei saa asendada ühegi kindlustusega ega kahjutasuga.

Millest tekkisid tulekahjud?

Esimesel kohal seisab hooletus. Üldse oli Eestis 1929. a. 378 tulekahju, mille põhjuseks oli hooletus ja need tulekahjud tekitasid kahju 983,967 krooni. Ligi üks miljon krooni on hävinenud hooletuse pärast. Kas see pole andeksandmatu lugu?

Järgmisel kohal seisab tuleõnnetuste põhjusteks korratud tuleasemed, nende läbi tekkis möödunud aastal 201 tulekahju ja saadi kahju 561.332 krooni. Et tuleasemed korratumad olid, korstnad katkised ja ahjulõõrid pragulised, seegi on hooletus. Hoolas peremees parandab viibimata kõik

praod ja avased ning seab korda korratumad tuleasemed. Nende 201 korratuma tuleaseme kordaseadimine oleks maksnud vast ainult 2000 krooni, nüüd on aga nende läbi hävinenud üle poole miljoni krooni eest varandusi.

Kolmandaks tulekahjude põhjuseks on sädemed ja tahmapõlemised. Nende läbi on juhtunud 76 tulekahju ja kahju saadi 265.368 krooni. Egas siingi pole tegemist muuga kui hooletusega, kui korstnad on hoolega puhastatud ja ahjulõõrid korrashoitud, siis ei juhtu ka tahmapõlemisi ega tulekahjusid selle läbi.

Pikse läbi juhtus 19 tulekahju ja saadi kahju 31,655 krooni. Neidki tulekahjusid oleks võimalik olnud ära hoida.

674 tulekahju, mis tekitasid 1.842.322 krooni kahju, olid kõik niisugused, mida oleks võimalik olnud ärahoida. Need arvud räägivad küllalt selget keelt. Tulekahjude vähendamiseks tuleb kõige energilisemalt võitlusesse astuda, võitlusesse tulekahju põhjuste vastu. Need põhjused on kõik niisugused, mida on võimalik ära kaotada. Tulega ümberkäimises ei tohi olla hooletust. Ikka ja alati olgu igalühel mees, et tulega peab ümberkäima ettevaatlikult. Tuli ei ole mänguasi.

Tuletõrjujad, teie püha kohus on seda ikka ja alati, igalpool ja igaühele meele tulelada. See töö, mis teie teete tulekahjude põhjuste vähendamiseks, kannab palju paremat vilja, kui otsekohene tulekustutamine. Hooletus tulega ümberkäimises peab kaduma, siis vähenevad ka tulekahjud.

Peale eelpool nimetatud põhjuste algasid 1929. a. 128 tulekahju kuritahtlise süütamise läbi ja 57 tulekahju arvatava süütamise läbi. Kurja käe läbi on saadud 899.650 krooni kahju. Siin võivad tuletõrjujad kaasa aidata kurjategija avalikuks tegemisel. Tehke kõik, mis teie võimuses, et ükski kuritahtlik süütaja ei pääseks karistuse eest.

94 tulekahju juures mille läbi saadi 460.163 krooni kahju, on tule algus selgitamata jäänud. Kuid siingi olid põhjuseks üks ehk teine eelpool nimetatud põhjustest. Iseenesest ei sütti tuli kunagi, ikkagi on siin tegemist hooletusega ehk kuritegevusega.

Selgitustöö tulekahju põhjuste üle on suur ja tähtis töö, sest sellega aitate rahva higi ja vaevaga saadud varandust kokkuhoida, hävinemise eest kaitsta. Varandus on aga rahva iseseisvuse ja vabaduse aluspõhi.

Võitlus tulekahju põhjuste vastu — tulekaitse — on eriti suure tähtsusega maal, kus seni puuduvad paljud need ettevaatuse abinõud, mis linnades juba ammugi maksvusel. Maa tuletõrje ühingu peaksid selle võitluse — hooletuse, rumalate harjumuste, hoolimatuse ja kuritegevuse vastu, võtma oma tähtsaks ülesandeks. Parem on, mida harvem ja vähem tuleb tegemist teha lahti pääsenud tulekustutamise eest. Parem ettevaadata kui pärast hoiata!

Tuletõrjujad nii linnas kui maal asuge sihikindlalt võitlusesse tulekahju põhjuste vastu! Kutsuge kaasa kõiki! Võitlus tuleõnnetuste põhjuste vastu peab vähendama tulekahjude arvu ja vähendab kindlasti. See teadmine ergutagu teid selgitustööl tulekaitse nädalal.

Tulekahju põhjused vaja kiiresti kindlaks teha.

On väga tähtis, et iga tulekahju juures saab täpselt kindlaks tehtud, millest ja kuidas sai tuli alguse. Kui hästi tunneme tulekahju põhjusi, siis on ka võimalik leida abinõusid tulekahjude ärahoidmiseks. Kui kõrvaldada põhjused, siis jäävad tulemata ka tagajärjed. Et tulekahju põhjust kindlaks teha, tuleb seda selgitama hakata kohe, tulekahju juures. Siis on veel kõik jäljed värsked, siis on hõlpsam kindlaks teha, kust ja kuidas sai tuli alguse.

Mõnedes teistes maades on selleks moodustatud vastavad „tulekahju ko-

misjonid,“ mis koosnevad: ühest prokuratuuri ehk politsei esitajast, ühest tuletõrje juhust, ühest kindlustusseltsi esitajast ja ühest korstnapühkijast meistrist.

Igast tulekahjust teatatakse viibimata, olgu see päeval ehk öösel, komisjoni liikmetele, kes ajaviitmata autoga, mootorrattal ehk jalgrattal ruttavad tulekahju kohale ja kohe algavad täpselt kindlaks tegema tule lahti pääsemise põhjust. Mida hoolsamalt ja kiiremini avalikuks tehakse tulekahju põhjused, seda rutemini hakkavad ka vähenema tulekahjud.

Kaitske lapsi!

Sagedasti loeme ajalehtedest tulekahjusõnumeid, kus juure lisatakse lause: „Tuli sai alguse laste (ehk lapse) käest kes mängisid tuletikkudega.“ Kõrd mängisid lapsed karjalauda seinä ääres, põlema pisest põhuhunnikut, teine kord tegid nad tuld toas ja tuli läks lahti. Alles hiljuti oli kusagil tuli laste käest lahti läinud. Hirmunud lapsed pugesisid

voodi alla peitu, kust neid veel viimasel silmapilgul läbi tule läks korda päästa. Sagedasti on aga juhtumisi, kus lapsed sarnasel korral tules surma saavad.

Üldse riskeeritakse sellega lubamata palju, et väikesi lapsi jäetakse oma pead koju. Läänud kuul oli juhtumine, kus järelevaatusetu jäetud laps kukkus

kaevu ja uppus. Õnnetused lastega ja laste läbi on üsna sagedad.

Ei saa sel puhul vanematele etteheiteid tegemata jätta. Lapsed on meie rahva tulevik, lastest kasvab tulevane rahvas. Lapsi tuleb hoida ja kaitsta, mitte ainult kui vanemate, vaid ka kui kogu rahva kallist vara.

Tulekaitse nädala puhul on iga tule-
tõrjuja kohus nii hästi omas perekonnas kui ka naabrite ja tuttavate perekondades seletada, et lapsi tuleb kaitsta tule eest. Lapsi tuleb juba maast madalast tutvustada, et tuli põletab valusasti ja tulega ei tohi mängida.

Lahtise, põleva pliida juure ei või väikseid lapsi jätta. Lapsed armastavad tule tunglaid võtta ja nendega mängida. Hõlpsasti võib selle läbi tulekahju juhtuda. Lahtise tule juures võib tuli hõlpsasti hakata lapse riietesse ja lapse elu on hädaohus. Sarnaseid juhtumisi on küll ja küll olnud.

Küünla ja lambi tuled olgu niisuguses kohas, kust laps neid haarata ei saa. Tuletikud seisku alati sarnases kohas kust lapsed neid kätte ei saa. Tuletikud ei ole laste mänguasjad.

Vanematele lastele võib juba ära seletada tulehüdaohtu. Metsas karjas käijatele lastele tuleb seletada, et nad metsas tulega ettevaatlikud peavad olema. Suvisel ajal tuleb neile metsas tuletegemine üldse ära keelata.

Suuremad poisid püüavad salaja suitsetada. Alles hiljuti oli juhus Järvakandis, kus karjapoiss läks põõningule suitsetama — ja talu põles ühes majakraamiga maani maha. Sarnastele poistele tuleb selgeks teha, et niisugune salaja suitsetamine väga kardetav on, parem suitsetagu juba avalikult, kuigi seda pahet lastele soovitada ei või, kuid salaja suitsetamine on veel palju pahem, kui avalik suitsetamine.

Kaitske lapsi tule ja õnnetuste eest!

Võitlus tulesüütajate vastu.

Üheks tulekahjude põhjuseks on kuritahtlik süütamine. Süütamiste läbi on möödunud aastal kahjusaadud 741. 439 krooni. Üldse oli kindlaks tehtud süütamisi 1929. a. 128. Kuid peale selle oli veel 57 tulekahju, mis tegid 158. 221 krooni kahju, kus tulekahju põhjuseks oli „arvatav süütamine“ Kõige hullem on veel see lugu, et süütamiste arv kasvab. Möödunud aastal oli süütamisi ja arvatavaid süütamisi 37 juhtumist rohkem kui 1928 aastal.

Paljudel juhtumistel tehakse küll kindlaks fakt, et tuli on alguse saanud süütamisest, kuid tulesüütaja — kurjategija jääb tabamata.

Sellele nähtusele tuleb rohkem tähelepanu pöörata. Süütamiste läbi alanud tulekahjud tekitavad kõige suuremaid kahjusid. Möödunud aasta suurest, üle kolme miljoni kroonilisest kahjust, tekitasid tulesüütajad ligi ühe kolmandiku.

Tule süütamiste arvu kasvamisele aitab kaasa see asjaolu, et paljud süütajad jäävad avalikuks tegemata ja tabamata.

Võitluses tulesüütajate vastu on siis esimeseks tingimuseks, et ükski tulesüütaja ei tohi pääseda karistuse eest. Iga süütamine tuleb täpselt kindlaks teha ja süütaja tabada.

Väga tagajärjerikast võitlust süütajate vastu peab, näiteks, Schlesvig, Holsteini maakindlustuse kassa Saksa maal. See kindlustusselts maksab tulesüütaja avalikuks tegijale 200 — 5000 Saksa marka (18.000—450.000 senti) autasu. Nelja aasta jooksul on välja maksetud autasusid tulesüütajate avalikuks tegemise eest 400.000 Saksa marka ehk 3 $\frac{1}{2}$ miljoni senti Eesti rahas, ja seda ainult väikse Schlesvig-Holsteini maakonna kohta, kus elab pisut üle 1 $\frac{1}{2}$ miljoni elaniku. Selle aja jooksul on tabatud ja karistuse alla mõistetud 112 isikut. Neile mõisteti kokku 163 a. 6 kuud sunnitööd ja 50 a. vangistust. 112 süütajat olid 62 mahapõlenud varanduse omanikud.

Energilise süütajate tagaajamise tõttu on nende arv Schlesvig-Holsteinis iga aastaga vähenenud. 1925. a. oli neid 51; 1926. a. 21; 1927. a. 16 ja 1928. a. ainult 6.

Ettevaatuse abinõud rehepeksmisel.

Viljapeksu aeg jõuab kätte. See on aeg, millal tuleõnnetuste arv kasvab. Möödunud aasta tulekahjude arvustikust näeme, et maal kõigerohkem tulekahjusid juhtub sügisel. Sajast tulekahjust, mis maal juhtusid, langesid sügise peale 30,5. Neid tulekahjusid on võimalik vähendada, tarvis ainult suurendada ettevaatust.

Huvitav on sel puhul tähelepanna, missuguseid ettevaatuse abinõusid mujal sel ajal tarvitusele võetakse.

Ungaris, näiteks, on valjud määrused maksmas isegi lõikuse puhul. Nii tuleb Ungaris viljalõikust alata, kohtades kus raudtee läbi läheb, raudtee liini äärest. Vilja hakkid ja aunad tulevad vähemalt 100 meetrit raudtee liinist eemale püstitada ja lõigatud vili võimalikult kiiresti põllult ära vedada.

Kohe peale lõikust ehk otse lõikaja kannul tuleb põlluäär 5—10 meetrit raudtee liinist eemal, 3 meetri laiuselt, üleskunda.

Viljapeksmise kohta on Ungaris rida määruseid. Nii nõutakse, et viljapeksu masina juures võib ametis olla ainult kogenenud masinist.

Masina või lokomobiili läheduses peab alati seisma vaat, vähemalt 1000 liitr. veega, kahe ehk kolme ämbriga ja ühe hüdropuldiga mis täidetud veega ja varustatud 3—4 meetri pikkuse voolikuga. Viljapeksmist võib toimetada ainult niisuguste masinatega, mis tuletõrje poolt selleks läbivaadatud ja kõlblikuks tunnistatud.

Viljapeksmist võib toimetada hommiku valgust kuni õhtu videvikuni.

Valjusti on keelatud katelt kütta õlgedega.

Tuleb hoolitseda täpse tulekahjust teatamise korra eest.

Nii Ungari määrused, millest siin nimetasime ainult mõned.

Ka meil tuleb viljapeksu ja viljakuivatuse ajal suuremat ettevaatust tarvitusele võtta. Meil on palju juhtumisi, kus isesõitja katel on süüdanud talu hooned kas rehepeksmisel ehk möödasõitmisel, sellepärast tuleks hoolega selle järele valvata, et isesõitja sädemetepüüdja korralikult töötab. Rehepeksmise ajal tuleb lokomobiil kindlasti asetada nii, et tuul sädemed ja suitsu hoonete juurest eemale puhub. Samuti olgu kohal veenõu ja hüdropult. Lokomobiilist väljalangevate süte jaoks olgu tuhakast korras, ehk kui seda pole, kaevatagu süte ja tuha jaoks masina alla maa sisse auk mis olgu täidetud veega.

Kuigi mootori juures tulehädadoht väiksem, tuleb siingi olla ettevaatlik, ka mootori sädemetest on tekkinud tulekahjusid.

Viljakuivatiste juures, mis on sagedasti ehitatud vanadesse rehtidesse jne., tuleb sügisel hoolega järele vaadata ahjud, lõõrid ja korstnad. Korratumad tuleasemed ja katkised korstnad on üheks suuremaks tuleõnnetuste põhjuseks ja nende läbi juhtubki maal nii palju tuleõnnetusi.

Rehtide ja kuivatiste kütmisel oldagu tulega ettevaatlik, ärgu jäetagu küdevat ahju ilma järele vaatuseeta.

Parem karta kui kahjatseda. Mida rohkem ettevaatust, mida hoolikamalt tulega ümberkäiakse, seda vähem juhtub tuleõnnetusi,

Tulekaitse nädalal on tuletõrjujatel teha tähtsam töö — selgitada tulekahju põhjuseid ja juhatada abinõusid, kuidas tulekahjusid ära hoida.

Asutage tuletõrje ühinguid.

Igal aastal asutatakse uusi tuletõrje ühinguid juure ja praegu on teateid 480 tuletõrje ühingu kohta. Neist asuvad maal, 429 ja (1928 a. oli 352 ja 1927 a. 328 tulet. ühingu) linnades 44 (1928 a. 41. 1927 a. 37). Peale selle raudtee jaamade tuletõrjed kokku 114. Seega kokku 587 tuletõrje organisatsiooni.

Kuid ei ole veel täidetud tuletõrje seaduse nõue, et igas omavalitsuse piirkonnas peab vähemalt üks tuletõrje organisatsioon olema. Paljudes omavalitsuste piirkondades on küll rohkem kui üks tuletõrje organisatsioon, aga 84 vallas puuduvad tuletõrjed veel täiesti.

Kõige rohkem tuletõrjeid on Virumaal, seal on 38 vallas 88, 3 alevikus 3 ja 2 linnas 8, kokku 199 tuletõrje organisatsiooni.

Järgmisel kohal seisab Tartumaa, 64 vallas 67, 5 alevis 5 ja 1 linnas 2 tuletõrje organisatsiooni. Järgmiste Tartumaa valdade kohta puuduvad teated, et neil oleks tuletõrje: Aru, Kirepi, Kodijärve, Meeri, Pilkuse, Raadi, Saare, ja Uderna, kokku 8 valda.

Harjumaa 44 vallas on 49, 1 alevis 1 ja 3 linnas 19 tuletõrje organisatsiooni. Tuletõrjet ei ole, ehk on see alles organiseerimisel Kiuu, Nabala, Naissaare, Pakri, Prangli saarte ja Vääna valdades.

Viljandimaa 38 vallas on 40, 1 alevis 1 ja 2 linnas 2 tuletõrje ühingu. Järgmise 9 valla kohta puuduvad teated: Aidu, Adavere, Loodi, Lustivere, Pajusi, Rutikvere, Uusna, Uue- ja Vanavõidu.

Pärnumaal on 41 valda, 3 alevit, 1 linn. Nendes on kokku 34 tuletõrje ühingu. Kas järgmises 13 vallas juba nende asutamine käsil on, selle kohta puuduvad teated: Audru, Jööpre, Kaalase, Vana-Kariste, Kihnu, Koonga, Laiksaare, Pöõgle, Reiu, Sauga, Vee, Võlla.

Läänemaa 35 valla, 1 alevi ja 1 linna kohta on 17 tuletõrje ühingu. 20 vallas, nimelt: Asuküla, Haimre, Jõgisoo, Kalju Kirbla, Koluvere, Luiste, Paadrema, Paatsalu, Palivere, Passlepa, Piirsalu, Saulepi, Sinalepa, Sipa, Taebla, Velise, Vigala, Vormsi ja Võnnu on veel ilma tuletõrjeta, ehk on need alles asutamisel,

Võrumaal on 45 valda, 2 alevit, 1 linn. Tuletõrje ühinguid on 33. Kuidas on lugu 12 vallas: Aleksandri, Haanja, Kahkva, Kioma, Koiola, Kooraste, Krabi, Kõlliste, Põlgaste, Rogosi, ja Viitina? Puuduvad teated kas on seal tuletõrje asutamisel.

Järvemaal, 20 vallas 3 linnas on kokku 39 tuletõrje ühingu. Kolme valla: Kirna, Liigvalla ja Vääsa kohta puuduvad teated.

Saaremaa 18 vallas ja 1 linnas on 11 tuletõrje ühingu. Teated puuduvad tuletõrje asutamise kohta järgmistest valdadest: Torgu, Ruhnu, Pärssamaa, Pihla, Mustjala, Maasi, Abroka ja Kaarma Suurevalla.

Valgamaa 19 valla ja 2 linna kohta on 20 tuletõrje ühingu. Kaagjärve, Karula, Koorküla, ja Taagepera valdade tuletõrjete kohta puuduvad teated.

Petserimaa kümne valla ja 1 linna kohta on 34 tuletõrje ühingu. Kuna Petserimaal rahvas elab külade kaupa, siis ei või öelda, et siin tuletõrje ühinguid küllalt oleks, neid peaks olema igas külas, kuid paljud külad on veel ilma tuletõrjeta ja tuleõnnetuste arvu põolest seisab Petserimaa esimesel kohal.

Tulekaitse nädala puhul peaks kõik need vallad ja külad, kus tuletõrje veel puudub, viibimata selle asutamisele ja organiseerimisele asuma.

Müüa tulekustutus prits „LANGENSIEPEN“ ühes pritsi vankri, voolikute vankri ja 100 meetri voolikuga, imeja vooliku läbimõõt 70 m/m.

Teateid saab Vold. Paalilt. Rāpinas. Paberivabrik.

Mida võib perenaine tule õnnetuste ärahoidmiseks teha.

(Kahekõne tulekaitse nädalal.)

Ameerikas korraldatakse tulekaitse nädalat igal aastal. Tulekaitse nädalal tehakse igal võimalikul viisil propagandat tulekaitse parandamiseks. Toome allpool, Ameerikas, tulekaitse nädalal peetud raadiokõne, mis on ettekantud kahekõnena, kõneleja ja perenaise vahel:

Kõneleja: Lugupeetud daamid ja härrad! Nüüd peetakse üle kogu riigi tulekaitse nädalat.

Perenaine: Mis on selle tulekaitse nädala eesmärgiks?

Kõneleja: Tulekaitse nädala pea eesmärgiks on tähelepanu juhtida nende miljoniistele kahjudele, mida sünnitavad igal aastal tulekahjud ja mida oleks võimalik ärahoida ja ühtlasi alla kriiputada, et on hädatarvilik tulevikus rohkem ja paremini kaitseda inimeste elu ja varandust hävinemise eest tule läbi.

Perenaine: See on ju väga kiiduväärt ülesanne, kuid missugused abinõud on selle eesmärgi saavutamiseks?

Kõneleja: Abinõusid on mitmesuguseid nii nagu seda nõuab hädaoht. Tulekaitsel on kaks eesmärki: Esiteks kindlustada olemasolevat ja kõrvaldada tulekahju põhjuseid; teiseks — tule lahtipääsemisel piiri panna tema levimisele.

Perenaine: See on ju väga laialatuslik tegevus?

Kõneleja: Ja muidugi. Igaüks on kohustatud selles tegevuses kaasa aitama. Selle tähtsa eesmärgi saavutamiseks on kõik ühte moodi vastutavad. Tulekaitse on rahvuslik kohustus, mida iga kodanik on kohustatud võtma ka oma õlgadele.

Perenaine: Mis on kõigi nende hulga tulekahjude põhjuseks, millest loeme igapäev sõnumeid ajalehtedest?

Kõneleja: Hooletus, ehk täpsemalt öeldes hooletus ja inimeste hoolimatus ning halvad kodused harjumused.

Perenaine: Kuidas ja kus võime meie, naised, kaasa aidata tulekaitsel ja tuletõrjele?

Kõneleja: Kõige pealt Teie kodus, lugupeetud pereema, sest kodus juhtub kõige rohkem tulekahjusid. Minu meelest ei ole midagi hirmsamat, kui õõsine

tulekahju häire. Igal sügisel ja talvel juhtub lugusid, kus mehed, naised ja lapsed, öösel poolpaljalt oma soojadest vooditest, tulekahju tõttu põgenema peavad, hädavaevalt päästes oma elu, ehk neid kannavad viimasel silmapilgul leekidest välja vahvad tuletõrjujad. Sagedasti on see aga hiljaks jäänud ja inimene hukkab hirmsas tulesurmas. Igaastane arvustik kõneleb hulgest inimohvritest tulekahjude läbi. Ja ometigi on, nagu see täpselt kindlaks tehtud, kümnest tulekahjust võimalik kaheksa ära hoida. Suurem hulk õõsiseid tulekahjusid tekib vigaste tuleasemete ehk liig kütmise tagajärjel.

Perenaine: Missuguseid abinõusid võite meile juhatada, niisuguste tulekahjude ärahoidmiseks?

Kõneleja: Võin Teile soovitada vana proovitud abinõu: hoolsust ja ettevaatust. Tuleb hoolega järele vaadata kas ahju ja pliida lõõrid ja suitsutorud korras on. Kui on kusagil näha pragusid, kust suitsu väljaajab, tuleb selle parandamiseks viibimata samme astuda. Kui korsten ehk ahjutoru (raudahjude juures) kusagil kokku puutub puuseinaga, tuleb puuseina ja ahjutoru ehk korstna vahele plekk ehk asbest papp lüüa. Pliida ja ahjusuu ees peab põrand plekiga löödud olema. Kui puudub plekk ehk on see katkine, tuleb see viibimata uuendada.

Perenaine: Mõnikord kui ruttu on vaja tuld pliida all ehk ahjus leegitsema ajada, võetakse tule süttitamiseks petrooleumi ehk bensiini. Kas on see hädaohtlik?

Kõneleja: Petrooleumi ega bensiini ei tohi kunagi tule hakatuseks pliida alla ehk ahju visata. Need vedelikud plahvatavad järsku põlema, tule leek lööb välja ja kergesti võivad süttida inimese riided. Nii mõnigi tulekahju on sel viisil alguse saanud.

Perenaine: Millest tulevad korstna ja tahma põlemised?

Kõneleja: Süüdi on siin kas vana-
nenud ehitusviis, või on korsten puudulikult puhastatud. Igatahes tuleb enne talvise, suurema, kütmise hooaja eel lasta korstnad hoolega puhastada. Kõik

tahmaaugud ja torud tulevad hoolega tühjendada ja tahmauksed kindlasti ja hoolega suleda.

Perenaine: Kas tuleb kütmise ja pliida all tule tegemise läbi veel mõnel kombel tulekahjusid?

Kõneleja: Sagedasti. Mõnikord riputavad inimesed ahju suu ette ehk pliida kohale riideid kuivama, kust need hõlpsasti võivad süttida põlema. Üheks tulekahju põhjuseks on rumal viis palavat tuhka ja süsi mahutada puukasti sisse ehk viia pööningule või kuuri alla lahtiselt. Tuhka ja süsi võib alal hoida ainult metallist tuha ja sütenõudes.

Perenaine: Mida rohkem ma tulehädahoju peale mõtlen, mis ähvardab meid, naisi ja lapsi, seda rohkem saan ma aru, et on tarvis ettevaatuse abinõusid tulekaitseks, sest nagu teie ütlete, juhtuvad suurem osa tulekahjusid hoolitusest ja lubamata harjumustest.

Kõneleja: Teie võite selles asjas palju head teha, kui oma sõbrannadega ja kaaskodanikkudega kokku saades mõtteid vahetate selle üle, mis Teie olete teinud tulekaitseks omas kodus.

Perenaine: Seda tahan ma teha. Ma tahan kindlasti selle eest hoolitseda, et lapsed ei jääks üksinda koju, liiatigi veel siis, kui tuli on pliida all ehk ahjus. Samuti ei lase ma neid tuletikkudega mängida.

Kõneleja: Selle eest oleksin teile väga tänulik. Usun, Teile on see vist selge, et tuli lapsi väga huvitab, nad vaatavad huviga kui asjad põlevad. Nad panevad tähele, kuidas vanemad inimesed tikust tuld tõmbavad, juba varakult tahaks nad seda järel teha, mis vanemad ees teevad, olles teadmata selles, missugune hirmus hädaoht

on lahti pääsenud tuli. Nad ei aimagi, et ühe väikese tuletiku läbi võib hävineda suur maja. Sellepärast hoidke oma tuletikke alati niisuguses kohas, kust lapsed neid ei saa kätte.

Perenaine: Kas ainult laste käest võib tuletikkude läbi tuli lahti pääseda?

Kõneleja: Kahjuks pean ütleva, et selles on sagedasti süüdi ka vanemad inimesed. Hoolimatult visatakse põlev tikuots maha, vaatamata kuhu see satub. Samuti üldine on rumal viis põlevat paberossi otsa mahavisata. Sagedasti on niisugusest mahavisatud tiku ehk paberossi otsast tekkinud suured tulekahjud. Suitsetajate hooletus mak-
sab suuri summasid.

Perenaine: Kas on meil naistel veel mõnda asja tulekaitses tähele panna?

Kõneleja: On veel paljugi. Näiteks tuleb elektri triikrauaga triikides valvata, et triikraud ei saaks vooluga üle kuumutatud.

Perenaine: Kuidas võib elektri triikraud tuleõnnetuse põhjuseks saada. See seisab ju alati metallist alusel?

Kõneleja: Nii toimetas hoolas perenaine. Aga sagedasti juhtub nii, parajasti kui triikimine käsil, kõliseb kell ehk telefon. Triikija jätab raua triigigitava riide peale ja ruttab ust avama ehk telefoni juure, triikraud ununeb, kuni põleva riide lõhn ja suits seda uuesti meele tuletavad. Ka sel viisil on mõnigi tulekahju juhtunud. Ka siin tuleb olla ettevaatlik.

Lõpuks tänan lugupeetud perenaist küsimuste eest, nüüd sai selgitatud mõnigi tulekahju põhjus ja see, mida iga perenaine omas kodus võib teha tulekahjude vähendamiseks.

Tuletõrjujad, igal parajal juhusel tehke oma kaaskodanikkudele selgeks, et tulega tuleb ettevaatlikult ümberkäia!

Abinõud põõningu ja katuse kordade tulekahjude ärahoidmiseks.

1. Üksikute hoonete peale seadke üles piksekaitseid.
2. Piksekaitse tuleb aastas kord hoolega ülevaadata. Raadio antennid ühendada maaga.
3. Katuseaknad ja katuseeluugid lukustada. Katkised aknaraamid viibimata parandada.
4. Põõningu uks peetagu alati lukus.
5. Katkised korstna kivid ja praod viibimata parandada.
6. Korstna puhastamiseukse ümbrus vaba ja puhas hoida.
7. Suitsetamine ja lahtise tulega põõningul käimine valjusti ärakeelata. Põõningul võib käia ainult kinnise laternaga, ehk elektrilambiga.
8. Igasugune praht ja kõlbmata majakraam tuleb põõningult kõrvaldada.
9. Tuha ja süte hoidmiseks ei ole põõning õige koht. Paberitest ja tolmust tuleb põõning ja katusealune puhas hoida.
10. Kõiki kergesti põlema süttivaid vedelikke, nagu bensiini, petroleumi jne. on keelatud põõningul hoida.

Kui need ettevaatuse abinõud järjekindlalt ja hoolega läbiviiakse, siis vähenevad tulekahjud, mis alguse saavad katuse ehk põõningu kordadel ja hulk rahvavarandust saab hoitud hävinemise eest.

Majaperemehed ja majade valitsejad, hoolitsege, et need ettevaatuse abinõud täitmist leiaks kogu maja inimeste poolt. Kõigil tuleb olla ettevaatlik.

Hoolsusmärkide saajad.

Tuletõrje Liidu juhatuse koosolekul 10. augustil, otsustati hoolsusmärke väljaanda järgmistele tuletõrjujatele:

Valga v. t. ü.: Kuldmedal: Hugo Kruustük, Karl Amos, Johannes Sarapuu, Julius Goerts. Hõbemedal: Mihkel Kont, Rudolf Johanson, Ado Printsman, Kristjan Erman, Hans Sims, Jaan Tamm, Viktor Klau, Peter Adamson, Johan Klasmann.

Ahja Paluoja v. t. ü.: 3. järgu rist: Jaak Liiber, Ludvig Sikk. Hõbemedal: Peeter Karu.

Fitinka v. t. ü.: 2. järgu rist: Feodor Kadakas, Johannes Orava.

Meerapalu v. t. ü.: Hõbemedal: Oskar Kliimand, Viktor Kliimand, Hugo Martmann, Otto Kunn, Friedrich Zinkmann.

Kallaste v. t. ü.: 2. järgu rist: Ernst Schoch. 3. järgu rist: Ivan Konrashev, Maksim Transhunov, Feodor Goidin.

Türi v. t. ü.: 3. järgu rist: Eduard Ekarius. Kuldmedal: Kurt Embek, Jüri Rõuk, August Veberson,

Laiuse v. t. ü.: 1. järgu rist: Aleksander Prosin. 2. järgu rist: Joh. Helm. 3. järgu rist: Mart Karu. Kuldmedal: Joh. Toots. Hõbemedal: Karl Barlo, Edgar Abel, Joh. Freimann, Johann Malm.

Otepää v. t. ü.: 2. järgu rist: Aleksander Kahu. 3. järgu rist: Jaan Kaljuvald. Kuldmedal: Hugo Loog. Hõbemedal: Valter Pettai, Karl Kriigeberg, Johannes Peterson, Jaan Küla, Aleksander Laev.

Üks ainus hooletult mahavisatud tuletikk ehk põlev paberossiots võib sünnitada miljonid kahju.

Autokuuridest ehk garaashidest.

Auto saab meil ikka rohkem ja rohkem üldiseks liikumise abinõuks ja autode arv kasvab nii linnas kui maal. Sellepärast on tähtis ka autokuuride ehk garaashide küsimus.

Mujal maades, kus auto juba varemalt tähtsamaks liikumise abinõuks, on autogaraashide ehitamise ja korraldamise kohta maksma pandud valjud sundmäärused, tulekaitseks ja tulehädahooldamiseks. Autode käimapanemiseks tarvitatakse bensiini, bensooli, mootori piiritust ja teisi kergesti auravaid põletisaineid. Bensiini ja bensooli aurud süttivad hõlpsasti põlema, sellepärast on autokuurid tulekardetavad ja tuleb siin tarvitusele võtta valjud ettevaatuse abinõud.

Meil kahjuks puuduvad veel ülemaailmsed sundmäärused ja eeskirjad autogaraashide kohta, kuigi need on hädavalalikud, sest meil on küllalt juhtumisi, kus autogaraashid ühes autodega maha on põlenud.

Linnades on ehitatud autode jaoks garaashid kas uued majad ehk vanadest kuuridest, aidadest või keldritest, mis aga sagedasti ei täida neid nõudeid, mis autogaraash vajab.

Mida tuleb autogaraashi ehitusel tähelepanna:

1) Autogaraash tuleb ehitada tulekindlast materjalist, niihästi garaashi seinad, lagi, põrand kui ka sisseseade.

2) Autogaraash tuleb ehitada muudest hoonetest eraldi, nagu katlahoonetest, elumajast, keldrist, aidast ja töökojast.

Autogaraash ei tohi olla ukse ega muu läbi ühenduses teiste hoonetega. Autode parandustöökoda, kus tarvitatakse lahtist tuld mitmel viisil, peab kindlasti asuma eemal autogaraashist.

3) Kui autogaraash ehitatakse 10 ja rohkem auto jaoks, siis peab tal olema tingimata veel teine väljapääsu uks.

4) Autogaraashides võib tarvitada ainult elektri valgust. Elektrijuhid peavad olema kaitsetorudes.

5) Autogaraashis on keelatud suitsetamine ja tuletikkude tarvitamine, samuti ei või seal elektri akumolaatorisi laadida. Sellekohased kirjalikud keelud olgu ülespandud garaashi uksele ja seinadel.

6) Autogaraashis peab valmis olema otstarbekohane käsitulekustutaja, kas pulveri ehk vahu tulekustutaja. Samuti puhastuspuuvilla ja lappide hoidmiseks plekist isesulgeva kaanega kast.

7) Õhupuhastus autogaraashides sündigu põranda pinnal asuvate avauste läbi. Bensiini gaas on raske, vajub alla ja hajub avauste kaudu välja. Kui tarvitatakse õhupuhastamiseks ventilaaatori elektri mootoriga, siis tuleb see paigutada lae alla, sest ka elektri mootorist võib tekkida sädemeid mis võivad väljakutsuda plahvatuse.

Tähtis on autogaraashides, et neid külmal ajal oleks võimalik kütta. See on tarvilik, et auto mootori jahutajas ei külmaks vesi ja et autokummid ei kannataks külma käes.

Lahtist tulepesa muidugi on võimata ehitada autogaraashi. Kütmine sündigu kas keskkütte läbi ehk muul viisil. Väga praktiline on autogaraashide kütmiseks „Narag“ sisseseade. Saksas, Rootsis ja Soomes tarvitatakse gaasi radiaatorisi garaashi soojendamiseks. Nende juures tuleb tähelepanna, et gaasi süttitamine sündigu väljaspool garaashi.

Viimasel ajal on tarvitusele ilmunud elektri soojendajad, mida kartmatult võib tarvitada.

Tuleõnnetuste ärahoidmiseks valitsegu ka igas autogaraashis puhtus ja eeskujulik kord.

Uued Tuletõrje Liidu liikmed.

Tuletõrje Liidu juhatuse koosolekul, 10. augustil s. a., võeti uuteks Liidu liikmeteks vastu, järgmised tuletõrje ühingud:

1. Nursi vabat. tulet. ühing Võrumaal,

2. Riidaja vab. tulet. ühing Viljandimaal,

3. Kandle „ „ „ Virumaal,

4. A. Oit ja M. Mäe tuletõrje komando Nõmmel,

5. Varesmetsa vabatahtlik tuletõrje ühing, Virumaal.

Jumalale auks, ligemisele kasuks.

Rõuge tuletõrje pühitses 25 aasta juubelit.

Pühapä. 9 augustil pühitses Rõuge vab. tuletõrje ühing oma 25 aasta juubelit.

Juba pühapäeva hommikul kella 7 ajal hakkasid Rõuge tuletõrjujad koguma ja kella 8 olid peajõud koos.

Kell 8 hommikul

algas pritside demonstratsioon.

Rõuge mehed näitasid omi võimeid, mille kohta Liidu esindajal mulje jäi, et Rõuges on väljaõpe hääl järjel, niivõrd, kui seda kitsad olud ja puudulikud abinõud lubavad.

Lipu õnnistamine.

Kella 11 paiku rivistusid Rõuge tuletõrjujad, uus Rõuge lipp kõige ees, siis teised lipud, orkester ja meeskonnad. Lipuõnnistamist toimus praost Rutopõld, Tartust.

Paraad kiriku ees.

Päälle lipuõnnistamist kogusid meeskonnad kiriku platsile mälestussamba ette, kus paraadi vastu võttis ja tervitusi Tulet. Liidult tõi Võru Tuletõrje esimees Songi, Liidult naela lipuvardasse

lüües. Tervitasid ja lipunaelu annetasid veel päälle Tuletõrje Liidu Võru tuletõrje peamees Spohr, Rõuge kaitseliidu kompanii, piimaühing ja Võru autopritsi hra Laaman. Autopritsi jsk. juht Laaman avaldas lootust, et ka Rõuge tuletõrjel edaspidi korda läheb omale autopritsi muretseda. Kuni seda aga sündinud pole, on Võru autopritsi alati valmis õnnetuse juhul oma abi pakkuma. Pruugib ainult helistada — ja Võru autopritsi on õnnetuse kohal.

Ka teistelt Rõuge asutustelt ja organisatsioonelt toodi tuletõrjele hulk sooje tervitusi.

Aumärkide väljajagamist

toimis liidu esind. Songi.

Pidulaud.

Päälle paraadi oli Rõuge tuletõrjele ja külalistele Ala-Rõuges pidulaud kaetud. Ka siin peeti rida tervituskõnesid ja sooviti juubilarile veel kauaks sama edurikast kordaminekut töös.

Juubeli pidu läks kõigiti hästi korda ja tõi kahtlemata uut hoogu ja jõudu tuletõrje perre.

Kinnitage

oma varandused ja elu

Eesti Lloydis!

Muljed Nõmme Vabatahtliku Tuletõrje ühingu 20 aasta juubeli pidustustest.

1. juulil pühitses Nõmme v. t. ü. oma 20 aasta juubeli päeva.

Kell 8³⁰ ilmusid Liidu esitajad: Liidu esimees hra Punga ja abiesimees Stockmar. Liidu esimees hra Punga tervitas juubilari Liidu juhatuse nimel ja soovis manöövri ja pidustustele head kordaminekut.

Nõmme tuletõrje meeskonda nähes, paistis silma korralik riietus.

Pritsimaja juure olid kogunud linnavalitsuse, asutuste ning organisatsioonide esitajad.

Manöövri kohaks oli määratud — Oit ja Mäe laua vabrik. Seal pidi tegelik tulekahju olema. Kell 9⁴⁵ oli ühine tulekustutamine Oit ja Mäe vabriku tuletõrje komandoga ja 10 minuti agara töö järele oli tuli lõpulikult kustutatud.

Oit ja Mäe komando — kes alles esimestes aastates ei taha sugugi juubeli meestele järele anda.

Ei puudunud ka side ja telefoni ühendus üksikute töörühmade vahel. Pärast manöövrit tehti veeandmise demonstratsioon auto- ja käsi-printsidest korraga. Signaali järele kerkisid kohe 12 veejuga taeva poole. Külalised avaldasid oma tänu manöövri eest peamees hra Sirotkinile (tema on ka Nõmme linna tuletõrje üldjuhataja). Peamees tutvustas külalisi üksikute jaoskondadega, andes seletusi iga jaoskonna üle. Selgus huvitav nähtus, et iga jaoskond on muretsenud omal kulul riided ja ka mõned tulekustutamise abinõud — ja III priiti jaoskond ehitas oma jaoskonnale pritsimaja mille väärtus üle 5000 krooni — ilma et oleks juhatuselt sentigi saanud.

Väga armas oli näha seda eeskujulikku distsipliini, head vahekorda ja ühtmeelt ülemate ja alamate vahel — kogu aeg tundus, et siin meeskonnale on tõesti kasvatus antud, nii et iga mees püüab eeskujulikult oma kohustusi täita.

Enne paraadile minekut jagasid daamid külalistele ja meeskonnale lilli, missugune kink armsatelt kätelt tänuga vastuvõeti.

Kell 12³⁰ oli lipu õnnistamine ja üleandmine pääste jaoskonnale, mida toimis Liidu esimees hra Punga, andes lipu üle pääste jaoskonna juhatajale, kes töötas pühalikult lipukirjale truult ja avaldas lootust, et jaoskond sama heatahtlikult saab oma lipu all töötama „Jumala auks ja ligemise kasuks.“

Peale lipu üleandmist järgnes naelte löömine mida õige ohtrasti annetati. Ühingu pealipu vardasse löödi nael — Liidu juhatuse, Linnavalitsuse, Kopli, Harku, Saue tuletõrje ja Oit ja Mäe tuletõrje komando poolt.

Peale naelte löömist — kandis ühingu esimees hra J. Vaga ühingu ajaloo lühidalt ette ja laskis elada Vabariigi Valitsust, kaitseväge ja riigikogu.

Orkester mängis hümnid.

Liidu esimees hra Punga andis üle ühingu peamehele hra Sirotkin'ile, peamehe abile hra E. Tamberg'ile ja kauaaegse tuletõrjajale hra E. Havik'ule Nõmme tuletõrje auliikme diplomid. Liidu esimees soovis neile õnne ja lasi neid elada.

Aumärke jagati välja: II järgu hoolsusmärke 3. III järgu hoolsusmärke 1 ja kuld ning hõbe medalisi 15.

Kell 15 oli eine Rahvateatri ruumes — kutsutud võõrastele ja ühingu liigetele.

Liitude Liidu koosolek.

Leedu, Läti ja Eesti Tuletõrje Liitude Liidu koosolek peeti 16. ja 17. augustil

s. a. Riias. Eestist sõitsid koosolekule h-rad Punga, Pirker, Stockmar, Kemberg, ja Berggrün.

Kõigile kõigile kõigile. . .

Üle kogu Eesti riigi peetakse 23—31. augustil — tulekaitse nädalat. . .

Tulekaitse nädala eesmärk on tulekahjude vähendamine. Kõik Eesti tule-
tõrjujad — vabatahtlikud kui ka palga-
lised — tahavad näidata, et nad ei ole
mitte üksinda abimehed häda sees,
vaid nad tahavad ka nõuanda, juhatada
kuidas saab tulekahjusid ära hoida,
tulehädadohtu vähendada. Mitte ainult
olla kaitse seisukorras ja võidelda lahti
pääsenud tule vastu, vaid asuda ka
pealetungile ja teha, et tuli ei pääseks
välja temale määratud piiridest.

Tulekaitse nädalal ei astu tuletõrju-
jad tulele pealetungile mitte pritside
ega redelitega, vaid sõnaga, kirjaga,
seletustega, nõuandega.

Tulekahju põhjustest on teada, et
75% või rohkem tulekahjusid oleks
võimalik ärahoida. Tuli pääseb lahti
inimese nõrkuste tõttu. Väikene unu-
sus, väikene hooletus, väikene hooli-
matus nii nagu neid tuleb igapäev
ette, koduses majapidamises, äris, töös-
tuses, linnas kui ka maal, aga taga-
järjed on suured. Väikese põhjuse tõttu
sünnivad suured kahjud. Võitlus nende
väikeste igapäevaste hooletuste, ette-
vaatamatuste, halbade harjumuste jne.
vastu ongi tulekaitse nädala pea-
eesmärk.

Et see võitlus tagajärjerikkam oleks,
selleks kutsub tuletõrje kõiki, kõiki
kaasa, olgu see vana ehk noor, mees
ehk naine, kõik tulge ja võtke osa
võitlusest tulekahju põhjuste vastu.
Võitlus tulehädadohtu vastu on rahvuslik
ülesanne. Tuli hävitab meil aastas
mitmesaja miljoni sendi eest varandusi,

inimelusid ja ometigi oleks võimalik
seda suurt kahju vähendada.

Tuletõrje ühingud, kutsuge kaasa
kõiki kohapealseid ühinguid, organisat-
sioone ja tegelasi. Võitlus tule vastu
on terve rahva ülesanne.

Korraldage tulekaitse nädalal, kõne-
koosolekuid, kõneõhtuid, seletuste and-
misega kuidas tuleb tulega ümberkäia,
missuguseid ettevaatuse abinõusid tar-
vitusele võtta, mis teha, et ei juhtuks
tuleõnnetusi. Jagage välja Tuletõrje
Liidu poolt väljaantud lendlehti, raa-
matukesti „Tulekaitse“ „Tuleõnnetuste
põhjused ja nende ärahoidmine“. jne.

Korraldage rongikäike, tooge välja
oma pritsid ja tuletõrje abinõud, demon-
streerige oma jõudu ja hüüdke, ikka
ja jälle: Olge tulega ettevaatli-
kud! Tehke, et mitte üksinda 36.000
tuletõrjujat ei tee tegemist võitlusega
tule vastu, vaid et seda võitlust toetab
terve rahvas.

Tulekaitse nädal peab tõuget andma,
et väheneks hooletus ja ettevaatamatus
tulega ümberkäimisel. Tulekaitseks
tuleb alati tegutseda, kuid erilist tähele-
panu tuleb sellele pöörata nüüd, tule-
kaitse nädalal.

Mitte rahakorjamine tuletõrje abi-
nõude muretsemiseks ei ole peaasi,
vaid selgitustöö, seletuste andmine,
kuidas tulega ümberkäia.

Tulekaitse nädal annab siis häid
tagajärjesid, kui sellest osavõtavad
kõik tuletõrjujad, kõik tegelased, kogu
rahvas.

Tegutsege!

Eesti Tuletõrje Liit.

Kõrgema hoolsusmärgi saajad.

Tuletõrje Liidu juhatuse koosolekul,
10. augustil s. a. otsustati anda kõrgem
hoolsusmärk: Paide v. t. ü. liikmele
Eduard Jürgenile ja Mehi-
koorma v. t. ü. liikmele Aleksander
Heeringile.

Ühingu 30. a. juubel.

Nina vabatahtlik tuletõrje ühing
pühitseb 28. augustil s. a. oma 30. aast-
täht juubeli päeva.

Hoolsusmärgid tulevad poole aasta jooksul väljavõtta.

Liidu juhatuse koosolekul, 10. augustil
s. a. otsustati, et hoolsusmärgid igas
liigis, mis poole aasta jooksul, otsusta-
mise protokollist arvates, jäetakse välja-
võtmata, kaotavad oma maksvuse.
Otsus hakkab maksma 10. augustist
1930. a. peale.

Tuletõrje ühingud said toetust näitelavade ehitamiseks.

Haridusministeeriumi poolt antakse maa seltsidele ja ühingutele näitelavade ehitamiseks rahvamajades toetust. Tänavu said toetust 42 seltsi, kokku 12.950 kr.

Toetust said sellest kapitalist ka järgmised tuletõrje ühingud:

Vihula tuletõrje ühing Virumaal 500 kr.

Kihelkonna tuletõrje ühing Saaremaal, 500 kr.

Häädemeeste v. t. ühing Pärnemaal, 500 kr.

Kõngota v. t. ühing Tartumaal 500 kr.

Piknurme tuletõrje ühing Tartumaal 100 kr.

Avinurme v. t. ühing Tartumaal 250 kr.

Valguta v. t. ü. Tartumaal 250 kr.

Laatre v. t. ü. Valgemaal 200 kr.

Olustvere-Tääksi v. t. ü. Viljandimaal 200 kr.

Kärstna v. t. ü. Viljandimaal 100 krooni.

Viljandi tuletõrje sai uusi tulekustutus abinõusid.

Viljandi vabatahtlikus tuletõrje ühingu oli esimehe G. Seen'i agaral eestvõttel juba mõnda aega käimas korjandus 12. hüdropuldi heaks. Need kõige väiksemad käsipritsid olid hädatarvilikud, sest väiksemate tulepesade kustutamisel on tuletõrje oma suurte pritsidega sunnitud olnud sünnitama suuremaid veekahjusid kui vaja. Kohalikud

pangad, kaupmeeskond ja seltskond tuli korjandusele vastu ja nüüd avanes Viljandi tuletõrje ühingu võimatus tellida 12 hüdropulli, mis hiljuti vastu võeti. Hüdropuldid töötasid proovimisel hästi.

Lähemal ajal kavatsetakse veel 3 hüdropulti juure muretseda.

Maal on tuli väga palju sünnitanud.

Majaomanikud kas olete juba oma varanduse tule vastu kinnitanud ?

Kinnitusselts

«M a j a»

kinnitab soodsatel tingimustel nii kinnis- kui vallasvara tuleõnnetuste vastu.

„Maja“ asub Harju uul. nr. 29. Telefon 6-00.

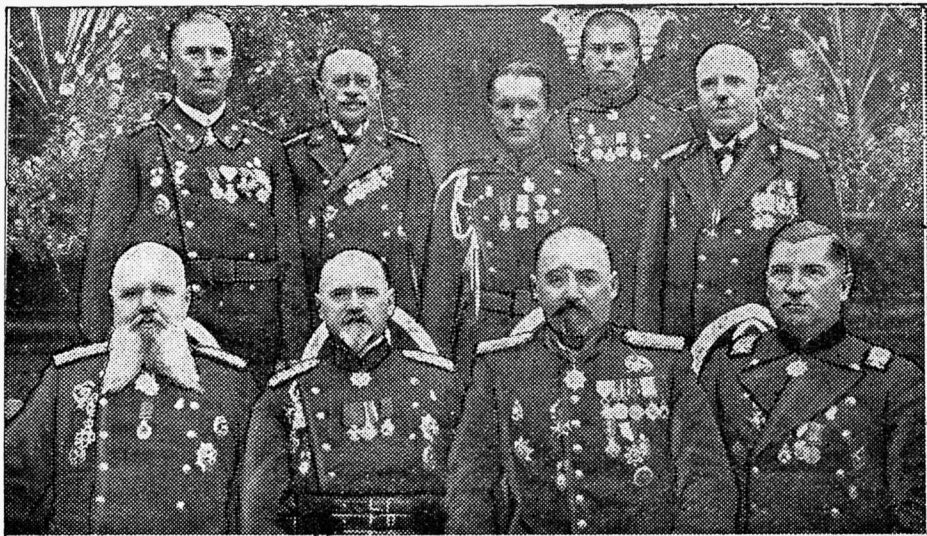
Esitajad: Tartus, Suur turg nr. 3, Pärnus, Majaomanikkude pank, Nõmmel, Õie uul. 12, Türil, Paide 6.

Balti riikide tuletõrje Liitude Liidu juhatuse koosolek

Riias 17. augustil s. a.

Eesti, Läti ja Leedu Tuletõrje Liitude Liidu juhatuse koosolek oli kokku kutsutud 16. aug. Riia linna; seks päevaks olid ilmunud Eestist Liitude Liidu juhatuse liikmed: A. Punga ja A. Pirker ja revisjoni komisjoni esimees C. Stockmar, kuid Leedust ei olnud ilmunud 2 juhatuse liiget ja seepärast lükati koos-

rand versta. Neljakordsed betoon aidad olid linu täis, mis saladuslikul põhjusel läksid põlema. Suure kuumuse käes sulasid põranda ja lae raudtalad kõveraks ja laed ning müürid langesid hirmsa prahvatusega sisse. Kaks tuletõrjujat said selle juures surma ja paljud haavata. Praegugi on neid



Liitudeliidu juhatuse koosolek Riias 17. aug.
Istuvad vasakult paremale: Stockmar, Punga, Rudzits, Skardinskas.
Seisavad: Berggrün, Krastinsch, Paulauskas, Vilzinskas, Kriewinsch.

olek edasi 17. augusti peale. Peale eelpool nimetatud h. h. olid veel ilmunud G. Kemberg ja E. Berggrün Eestist.

16. augustil vaadati Riia linna tuletõrjet, mis on korraldatud täiesti väljamaa eeskujul. Näiteks on voolikute kuivatamiseks pritsmaja torni ehitatud, eri köetav ruum kus voolikud mõne tunniga ära kuivavad ja jälle uuesti tarvitusele korras on.

Huvitav uuendus on seal autojuhi jaoks eraldi palitu hoidja. Nii pea kui antakse häire väljasõiduks, jookseb autojuht autopritsi juures oleva palitu juure pistab käed varukatesse ja palit kargab ise selga. Autogaraashi ukseid saavad auto peal oleva mehe poolt rihma tõmbega lahti tehtud. Ukseid käivad vedruga ja tõmberihm ripub laes autopritsi kohal.

Käidi vaatamas ka viimase aja suurema tulekahju kohta. Vene Sovtorgfloti lina aitade pikkus oli üle vee-

rususid õudne vaadata, mitmel pool ripnevad suured betooni mürakad, ähvardades igasilmapiilk alla langeda.

17. aug. peeti nagu eelpool tähendatud 16. aug. pealt edasi lükatud Liitude Liidu juhatuse koosolek, millest aga A. Pirker osa ei saanud võtta, sest koosoleku kutses oli ainult koosoleku jaoks üks päev — 16. aug. määratud, ja selle tõttu oli A. Pirker üheks päevaks ennast vabaks teinud ja pidi 17. aug. oma tuletõrje kohusid Eestis täitma.

Koosolekust võtsid osa juhatuse ja revisjoni komisjoni liikmed h.h. Rudzits, Kriewinsch ja Krastinsch — Lätist, h. h. Skardinskas, Paulauskas ja Vilzinskas Leedust ja h. h. A. Punga, C. Stockmar ja kandidaat E. Berggrün Eestist.

Koosolekul teatati, et Saksamaal Berliini lähedal „Bahrendorfi lossis“ peetakse üldine tuletõrje juhtide kursus, mis kestab kuus nädalat.

Kursustel õpetuse andjateks on paremad tuletõrje asjatundjad ja insenerid. Kursuste juhatuse poolt on ettepanek tehud Liitude Liidule kursustest osa võtmiseks. Kursused on maksulised.

Läti Tuletõrje Liit võtab Läti kursustele minejate kuludest pooled oma kanda.

Seda võiks ka Eesti Tuletõrje Liit teha, siis ehk leiduks ka Eestis isikuid, kes neist kursustest osa võtaks. Õppinud tuletõrje juhatajaid on meilgi hädasti vaja.

Liitude Liidu kassa seisu revideeriti, kassas oli 718 latti 35 santiimi; arved ja raamatud olid korras.

Liitude Liidu asutamise mälestuseks otsustati sellekohane mälestusmärk valmistada lasta. Märki võivad kanda Liitude Liidu liikmed ja need tuletõrjujad, kes vähemalt kolm korda Liitude Liidu konverentsidest osavõtnud.

Läti Liidu esimees Rudzits andis üksikasjalisema seletuse Belgias peetud

Rahvusvahelise Tuletõrje Liidu kongressist ja tegevusest ning avaldas rõõmu, et Balti riikide tuletõrjed ka teiste Euroopa kultuur riikide tuletõrjedega ühendusesse astunud.

Samal koosolekul annetas Leedu Tuletõrje Liidu esimees Skardinskas Eesti tuletõrje tegelastele C. Stöckmarile, E. Berggrünile ja G. Kembergile Leedu tuletõrje aumärgid.

Samuti annetas Riia Patrimoniaal tuletõrje delegatsiooni peamees hra Schütziga eesotsas Eesti Tuletõrje Liidu esimehele A. Pungale ja Leedu Tuletõrje Liidu esimehele Skardinskasele diplomid nende auliikmeks valimise kohta.

Samal päeval pühitses Majorenhofi tuletõrje oma 25 a. juubeli päeva. Pidustustest kutsuti osavõtma ka Liitude Liidu koosolekust osavõtjad. Kuigi ilm vihmane oli, läks pidu suurepäraselt, ainult Eesti osavõtjad pidid varem lahkuma, et õigeaks ajaks rongile jõuda.

Hea tuletõrje korraldus on majandusliselt kasulik.

Kui möödunud aasta tulekahjude arvustikku vaadelda, siis näeme, et 1046 tulekahjust kustutati kohe alguses 101 tulekahju, nii et need ei saanudki mingit kahju teha. Alguses ärakustutatud tulekahjustest juhtus maal 29 ja linnades 72. Protsentuaalselt oli alguses kustutatud tulekahjude arv maal 3,5%, linnades aga 34%.

Sädemed ja tahma põlemised süttisid maal 69 juhtumisel 62 tulekahju ja tegid kahju 255.507 kr. Linnades, näiteks Tallinnas, juhtus tahma põlemiste läbi 17 korrast ainult 3 tulekahju, mis kahju tegid.

Need arvud näitavad seda, et kus on parem tuletõrje korraldus, seal juhtub tule läbi vähem kahju, tulekahjud saavad juba alguses kustutatud.

Linnades tekitas iga tulekahju keskmiselt 7160 krooni kahju. 72 tulekahju sai alguses kustutatud, kui oletame et need 72 tulekahju oleksid ka läbistikku

sama palju kahju tekitanud, siis on tuletõrje linnades ära hoidnud üle 500.000 krooni eest kahjusid. Samuti võib arvata, et need tulekahjud, mis küll kahjutegid, kuid siiski ärakustutati, ennem kui tuli veel laiemale oleks läinud, oleks võinud palju rohkem kahju teha, kui poleks olnud tuletõrjet. Sellest näeme kui palju varandusi tuletõrje on hävinemise eest hoidnud. Selle hoitud varanduse väärtus on palju suurem, kui see, mille tuli hävitas.

Sellepärast on riigile ja omavalitsustele ning kogu rahvale majandusliselt kasulik ja väga tarvilik — hea tuletõrje korraldus. Mida parem tuletõrje korraldus, seda kasulikum on see majandusliselt.

Kui tuletõrje asjus kokku hoitakse siis on see ainult raiskamine, sest selle kokkuhoidmise tõttu suurenevad tule läbi sünnitatud kahju summad.

Tulekaitse Ungaris.

Ungaris on tulekaitse ja tuletõrje vast paremini organiseeritud, kui kusa-gil teisel maal. Kui suurt tähtsust Ungaris tulekaitsele ja tuletõrjele an-takse, näitab juba see, et Ungari sise-minister on kohustatud igal aastal isik-likult 60—100 tuletõrjet ülevaatama.

Ungaris on rida valjusid ja täpseid määruseid tulekaitseks maksma pandud. Et need määrused ja tulekaitse abinõud täitmist leiaks, selle järele valvavad selleks määratud inspektorid. Tuletõrje asjus on kõik Ungari külad, alevikud ja linnad jagatud viide gruppi. Esimesse gruppi kuuluvad külad ja asutused kus kuni 50 maja, teise kus 50 ja rohkem kolmandasse kus kuni 300 maja, neljandasse kus kuni 700 ja viiendasse kus 1000 ja rohkem maja. Seadus kirjutab valjult ette, missugused tulekustutus abinõud kusa-gil olema peavad.

Et kõik asi libedasti ja hästi läheks, on riigi poolt ametisse pandud elu-kutselised kubermangu (komitaadi) ja ringkonna inspektorid. Esimesed peavad olema ülikooli haridusega, teised peavad lõpetama keskkooli. Igal juh-tumisel peavad inspektorid läbitegema Ungari tuletõrje ohvitseride kursuse, mis kestab kuus kuud ja peale selle valju nõudmistega eksami. Möödunud aastal asutati Ungaris esimene tuletõrje juhtide kool. Tuletõrje juhtide kooli-lõpetajad asetatakse järkjärgult vaba-tahtliku tuletõrje ringidest välja tul-nud inspektorite kohtadele.

Inspektorite kohus on kõigile tule-tõrjetele nõuga ja jõuga abiks olla. Suuremates linnades on asutatud elu-kutselised tuletõrje komandod. Sage-dasti on kutselise tuletõrje juht ühtlasi ka linna vabatahtliku tuletõrje peamees.

Kus vabatahtlik tuletõrje puudub, sinna asutatakse sunduslik tuletõrje, millest osa peavad võtma kõik küla ehk asutuse mehed.

Kõik Ungari tuletõrjed on ühinenud üleriiklises Ungari Tuletõrje Liidus. Liit korraldab vabatahtlikkude tuletõrje juhtidele maakondade viisi kursuseid. Kursusest osavõtjaid toetavad riik ja omavalitsus, nii et nende teenistus selle läbi ei kannata. Kursused kesta-vad vähemalt kaks nädalat.

Et riik tuletõrjete ühinemist Liiduks väga tähtsaks ja tarviliseks peab, näitab see, et üleriiklise Liidu esimeheks on siseministeriumi sektsiooni ülem, praegusel korral krahv Szechenyi. Abiesimeheks on alati siseministee-riumi 1. sekretär.

Liidu juures on tehnilisteks nõuand-jateks tuletõrje inspektorid.

Peale inspektorite ametisse määra-mise, võtab riik tuletõrje korraldamisest osa ka rikkalikkude toetustega, aitab tuletõrjetele muretseda tulekustutus abinõusid, autosid jne.

Energilise tulekaitse ja tuletõrje läbiviimise tõttu vähenevad Ungaris tulekahjud märgalavalt.

Kaksteistkümmend tuletõrjujat tules.

Prantsusmaal, Challers'i linna lähedal läks selgitamata põhjustel põlema üks riidevabrik. Kustutustöödel langes üks maja kokku ja mattis enda alla 12 tuletõrjujat, kellest said 6 meest kohe surma, kuna teised päästeti ras-kete vigastustega.

Küsimused ja vastused.

Küsimus: Kust võib saada kiivrile „kokarde“ ja kus kohal tuleks see kinnitada.

Vastus: Eesti rahvusline kokarde või rosett kinnitatakse paremale poole kiivri rihma nõõbi alla. Saate kokardasid Liidu laost.

Tuletikud ei ole laste mänguasjad!

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

Tuletõrjuja
käsiraamat

Koostanud A. Pirker.

415 lhk. Hind 125 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

Tuleõnnetuste
põhjused ja nende
ärahooldmine.

Suurel arvul tellides 5 senti eks.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43

hinnaga

Kr. 450.— ja 550.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

| N I M E T U S | Hind kr. | N I M E T U S | Hind kr. |
|---|--------------|--|-------------|
| Adjutandi-paelad, suured . . . tk. | 11.— | Signaal-pasunad, suured 42 cm. tk. | 5.25 |
| Faklid, petroleumi, vasest . . . | 5.50 | " " 14 cm. " " | 1.50, |
| Hüdropult vasest | 35 ja 40 | " " 17 cm. nikeld. " " | 2.— |
| Isoleer-tangid | 2.50 | " " 180/mm. 2 hääli . . . | 4.25 |
| Karabiinid suur | 4.25 | Tulekahju teatamiskoha sildid . . . | 1.50 |
| " keskmine | 2.50 ja 3.50 | Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek | 40.— |
| " väike | —,90 | Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . | —,50 |
| Karguprits | 60.— | " väikesed, hõbet. | —,35 |
| Kiivrid meeskonnale | 11.50 | " jaoskonna I—V, R. W. | —,28 |
| " ronijatele | 13.— | Auto-märgid | —,60 |
| " ülematele | 17.— | Tõrvikud | —,85 |
| " peamehele | 18.— | Veetorujuhe 2* vindiga ehk Storz | 20.— |
| Kiivri embleem | 2.— | " 2 1/2 Storz | 22.— |
| " roset | .50 | Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) meet. | 5.— |
| Kirves, paraadi | 20.—25.— | " " 38 " (1 1/2) " " | 6.25 |
| " lõõmehe, varreta | 3.50 | " " 44 " (1 3/4) " " | 7.25 |
| Kirve-tupp nahast | 2.25 | " " 52 " (2) " " | 7.75 |
| " vask | 4.— | " " 57 " (2 1/4) " " | 9.— |
| Kukla-kaitsed | 2.50 | " " 63 " (2 1/2) " " | 10.— |
| Kummirõngad 2* | —,20 | " " 74 " (3) " " | 15.— |
| " 2 1/2 | —,25 | " " 88 " (3 1/2) " " | 18.— |
| " 3* | —,35 | " väljaviske | |
| Käesidemed juhatusel liikmetele | 20.—22.— | " 32 mm (1 1/4) | 1.50 |
| Ljpuvarda kullatud otsad | 20.—25.— | " 38 " (1 1/2) | 1.70 |
| Mundri-nööbid suured — kullatud . . . | —,10 | " 44 " (1 3/4) | 1.90 |
| " — kuldamata | —,8 | " 52 " (2*) kuni 12 atm. | 2.— |
| " väiksed — kullatud | —,8 | " 52 " (2*) " 25 atm. | 2.10 |
| Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe . . . | —,75 | " 57 " (2 1/4) " 12 " | 2.40 |
| Liidu-märgid, hõbetatud, | 1.50 | " 63 " (2 1/2) " 12 " | 2.50 |
| " juhatusel liikmetele | 1.50 | " 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. | 2.75 |
| " bronks, lihtliikmetele | 1.50 | " 74 " (3*) " 12 " | 3.00 |
| Teenistus-märgid, kõik aastad | 50.— | Vooliku parand. nööbid, vasest tk. | —,30 |
| Hoolsusnärk, kõrgem | 8.— | " riie meeter | 1.50 |
| " I. klassi rist | 6.50 | " lappim. klam. 38 mm (1 1/2*) tk. | —,90 |
| " II. hõbe | 6.— | " " 44 " (1 3/4*) " " | 1.— |
| " III. " " " " " " " " " " " " " " | 6.— | " " 52 " (2*) " " | 1.10 |
| Medal, kuld | 5.— | " " 63 " (2 1/2*) " " | 1.25 |
| " hõbe | 4.50 | Vööd meeskonnale tk. | 4.25 |
| Mütsi-märgid, kullatud | —,40 | " voodriga tk. | 6.— |
| Nöörid ronijatele | 8.50 | Vöö-riie meeter | 1.50 |
| Nöörredel 8 sülda | 55.— | Vöö-rõngad vask tk. | 3.75 |
| Pootshaagid | 2.40 | Ämbrid-puldapist tk. | 3.50 |
| " harulised | 6.— | Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) | 7.50 |
| | | " 38 " (1 1/2) | 7.75 |
| | | " 44 " (1 3/4) | 8.— |
| | | " 52 " (2*) | 8.50 |
| | | " 52 " (2*) Storz | 8.— |
| | | " 63 " (2 1/2) | 12.50 |
| | | " 74 " (3*) | 19.— |
| | | Korjamise karbid | 1.— |

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.